

Antxon Gomez

EAE-ANV-ANBko idazkari nagusia

Euskal Matematikaren labirintoa

■ Iragan dira abertzaletasuna-espainolismoa neurtzeko plebiszitutzat hartuak izan ziren urriaren 25eko hauteskundeak. Urrutiko zerbitzat dira jada, egunerokotasunaren zurrunbiloak janda. Orain EAEko gobernuaren eratzeko matematikaren garaia da. Euskal matematikaren labirintoaren ordua.

Euskal Herria ezberdina da, gureak ez dauka parekorik. Halako ondorioa ailegatuko litzateke kanpoko begirale bat Gasteizko gobernuaren osaketa dela medio komunikabide espainolisten jarrera ikusita. Alta, gure inguruko Europako herrialdeekin alderatuz gero, gehien-go-gutxiengo arauak guztiz ezberdinak dira hemen. Gutxiengo politikoa alderdi espainolistei dagokienez behintzat.

Teoria horien sustatzaileen ustez, 41/34 alde parlamentarioetan ez da demokratikoa. Jakina, Gasteizen gobernu berriari zilegitasuna emateko modu bakarra PSOE edo PP bertan sartzean datza, palankarekin bada ere. Hedabide espainolisten palanka mediatikoa.

Aipatutakoak, nola ez, Euskal Erkidego Autonomorako balio du soilik. Nafar Komunitate Foralean *demokrata-tolerante-mangante* sektakide ez garenontzat guztiz ulergaitz, ia esoterikoak diren argudioak direla medio, gutxiengo-gehiengoaren legimititatea ezberdina da. Nafarroa Garaian abertzaleei errodilo parlamentarioa gainetik pasatzea demokratikoa den heinean, Baskongadetan gehiengoaren nahia bultzatzea garbiketa etnikoarekin alderatzen dute *Kiribil melankoliatsuaren* jarraitzaileek.

Baina nik, nahiz eta Ermuko foroaren intelektualean, aditu eta adituordenen artikulua mamitsuak *Diario Vasco* eta *El País*-en goitik behera irakurri, nahiz eta RNE eta SER kateko informatiboak arretaz aditu, nahiz eta hieroglifikoak egiptologo baten arretaz *El Correo Español*-en editorialak aztertu, gero eta gutxiago ulertzen ditut jende horren sasiargudioak. Euskal Herria da munduko herrialde bakarra non 41=34. *Ermua-Lizarra-Garazi* teorema Einsteinen formulak pitokeria batean utzi ditu, eta basamortu mediatikoaren mehatxua dago kontrakoa esaten dutenentzat.

Galdetu bestela Cristobal PSNko nafar parlamentarioari Iruñean EAK bultzaturiko *Vascuence*-ren legea aldatzeko proposamenaren bozketaz. Bezperan *Diario de Navarra*-ko kontseilari batek telefonoz jo zion *Napardheida*-ren puxka batekin amaitzeak Urralburu eta Roldanen alderdiari ekarriko lizkiokkeen «arazo» informatiboez ohartarazteko. PSOEek bere baiezkotan atzera egin zuen, jakina.

Herri anitza da gurea. Arazoa da aniztasuna norabide bakarrekoa dela. Espainiakaria edo frantziar jakobinismoren bidean mugitzen da soilik. Kontrako norabidean saiaterakoan, mota guztietako mamuak eta madarikazio

apokaliptikoak astintzen dituzte Ermuko zombikoek hedabide espainolisten laguntzaz.

Antzina euskaldunok koloreen jatorrizko eskala genuen, inguruko herriekin konparatuz gero ezberdina oso. Dirudienez matematiketan antzeko zerbit gertatzen da. Axurmendi, Juaristi eta konpainiak euskal berezitasunak gutxietsi nahian, gurea munduko orijinalena dela demostratzen dute ahoa ireki orduko. 41=32, Euskal Matematika.

Baina zein da Gasteizen EHko laguntza izango lukeen EA-EAJ gobernu abertzalea osatzea oztopatzen duen tabua? Ibarretxeri gobernukide bila diharduen lehendakari-gai itxura baino, ura eta olio nahasteko formula mirakuloso aurkitu nahian dagoen alkimistaren traza ematen dio-na?

Apika paktu antiabertzaleek hainbat urtetan zehar sortu duen erralitate birtuala ez da hain ezabatzeko erraza. Hedabide batzuk eta haiek ordezkatzeko dituzten botere ekonomikoak, euskal politika euren gustuaren arabera moldatzen ohituegiak daude. Orain, berriz, ahoa bete hortz ikusten dute hainbat urtetan zehar eraikitako naipe-gaztelu mediatikoa goitik behera amiltzen, Lizarra-Garaziko trenak aurretik eramana. Horregatik temosoki saiatzeko diraren lehenengoari eusten. Hanka eta bururik gabeko aliantzak bultzatzen. Edozein aitzinamendu abertzaleri hesi mediatikoak ezartzen.

Nahas-mahas honetan hainbat ahots altxatu dira Euskal Herriarrok-ekoei Lakuako gobernuan buru-belarri sartzea eskatuz. Ezker Abertzaleak, ordea, zera esaten du kanpainen aldarrikatutakoarekin koherentzia gordeaz: garaia dela Lakuako eta Iruñeko instituzioen eta Iparraldeko instituzio-ezaren sorgin-gurpil horretatik at zerbit berria eraikitzen hasteko. Eta hau nahiz eta egungo erakundeetatik erabilgarria den guztiaz baliatu beharko dugun eraikuntza nazionalerako. Ez dugu orain arteko inolako lorpenik baztertu behar, baina aurrera jotzeko garaia heldu da. Ezin da Lakuako kompetentziak kudeatuz bertako joko instituzionalean harrapatuak geratu. Kontua kompetentzia horiek fase eratzaile berri baterako erabiltzean datza.

Euskal Herriko Udalen Biltzarra da, dudarik gabe, azken 20 urteotako euskal labirinto politikotik irteteko proposamen berritzaileenetarikoa. Nazio eraikuntzan lurraldetasun eta benetako aniztasunetik abiatzeko parada herriarrendandik hurbilen dauden erakundeez baliaturik.

Baina garaia da ere EAEko espainiakariari 41/32 baino gehiago dela demostratzeko. Inor baztertu gabe, inor zapaldu gabe, baino tinko gurean. Garaia da euskal matematikaren labirintoa ezker eta independentismotik gainditzen hasteko. ■

Josu Lartategi

Denborapasan

Zine-aretotik gustura irtetea gero eta gaxtagoa da. Egia esateko, zine-areto batera sartzea gero eta nekosoagoa, arriskutsuagoa eta garestiagoa da. Nik neuk lupaz begiratzen ditut azken aldi honetan filmak; esan nahi baita, zuzendariak, aktoreak, kritikeak... apurren bat jantzen saiatzen naizela. Osterantzean, hanka barruraino sartzeko arriskua dago. Eta jantzita ez noanean —normala eta humanoa dena, jakina—, filmaren zerbit behintzat deigarri gertatu behar zait; gutxieneko gogoia eduki behar dut, alegia. Batzuei, berriz, askori hobeto esateko, edo agian gehienei ere, ez zaie lar axola zer ikustera sartzen diren. Horren adibide, zine-ara doazen horiek; ikusi nahi duten filmerako sarrera-txartelik lortu ez eta, beste edozeinera sartzen direnak. Edo beste adibide bat: multizineetara aurrez zein film ikusiko duten jakin gabe doazenak. Lehengoan, horixe egingo zuela kontatu zidan lagun batek. Tira, ez da noski kontu larria. Ni, baina, hausnarrean hasi naiz, eta hausnartoki, beti bezala, hau zutabe hau aukeratu dut.

Goiko lerrootatik, nik honako ondorioa ateratzen dut: jendea bost kalitatea, bost artea eta bost dena. Eta gaineratzen dut: ondo, ez dugu beti artistikotasuna bilatu behar. Areago, zaborra ere zilegi da: zabor-zinea, zabor-literatura, zabor-kazetaritza, zabor-zutabegintza, zabor-arte oro har. Zergatik kezkatzen naizen ere ez dakit, ni neu zaborzale amorratua bainaz. Denborapasa ere zilegi da, guztiz gainera. Denok egiten dugula esango nuke. Ados. Ederto. No problem, be happy. Baina, artistikotasuna inoiz biltzen ez denean, eta zinera joatea beti izaten denean denborapasa, ah, orduan bai kezkatzen naiz. Gainera, txarto eta guzti begiratzen dizute horrela pentsatzeagatik; izan ere, egun, dirudienez sakontasun intelektual minimoa eskatzea errespetu-faltaren antzekoa da, edo pedanteria hutsa, edo elitismo intelektuala, edo harrokeria...

Eta abar eta abar eta abar...

Kornerra

Mikel Elorza

Txotxongiloak

■ Bihotzeko prentsaren salmenta debekatzea, Kubako Gobernuak erabaki berria, sinpatikoa egin zait, Kubak zehaztu ezin ditudan halako esentziak gordetzen dituen lur mitikoaren arrastoak bailituen (badakizkit zentsurarena, eta turisten hazi-arrastok gehiago direla besteak baino, eta abar). Denok bidaiatzen dugu nostalgiara. Eguberri eguna jai deklaratzek, hori ere Kubak erabaki berria, nire nostalgiak zapuztera dator. Gauzak ageri diren bezalakoak dira. Edo okerragoak, PSOEko GALEkoek itzalean larregi ez zutela egingen susmatzekoa zen. Ordea, tristea da ikustea Espainiako Auzitegi Gorena larri, estu, presa eskatzen indultuak tramitadatezen. Urtea bete dute HBko ordezkariak espetxean, Auzitegi Konstituzionalak haien helegiteak aztertzeko patxada eder askoa hartua duela.

Ez da bata ala besteak, haiek eta gu. Zintzotasun kontua da. Epailen independentzia eta politika ez judizializatzea darabilte hitz eta pitz hedabideek. Tolosako txotxongilo jaialdian saria seguru.

Mattin

L A P h I T Z A

'Bai Euskarari' Annapurnako gailurrera

